

Ajax : تحولی بزرگ در عرصه وب (بخش هفتم)

آنچه تاکنون گفته شده است :

بخش اول	تاثیر متقابل وب و نرم افزار بر یکدیگر
بخش دوم	Ajax و فناوری های مرتبط با آن
بخش سوم	بررسی نمونه برنامه های مبتنی بر Ajax
بخش چهارم	برنامه نویسی غیرهمزمان در برنامه های وب
بخش پنجم	بررسی معماری ASP. NET Ajax
بخش ششم	بررسی مدل پیاده سازی با محوریت سرویس گیرنده و مدل پیاده سازی با محوریت سرویس دهنده .

تاکنون و در طی شش مقاله با مواردی نظیر شی XMLHttpRequest ، برخی الگوهای Ajax استفاده شده در زمان پیاده سازی برنامه های وب قدرتمند با توانایی ایجاد تعامل بیشتر ، معماری ASP.NET AJAX و سناریوهای مختلف پیاده سازی آشنا شدیم .

در این بخش با استناد به موارد فوق با نحوه استفاده از این فریمورک آشنا خواهیم شد و صفحات وب مبتنی بر Ajax را با تبعیت از مدل پیاده سازی با محوریت سرویس دهنده ایجاد خواهیم کرد .

مدل پیاده سازی با محوریت سرویس دهنده

همانگونه که در [بخش ششم](#) اشاره گردید ، در این مدل ، منطق برنامه و اکثر عناصر بخش رابط کاربر بر روی سرویس دهنده باقی می ماند و در ادامه ، تغییرات مورد نیاز رابط کاربر برای برنامه مرورگر ارسال می گردد (در مقابل این که تغییرات از طریق اجرای اسکریپت های سمت سرویس گیرنده ایجاد شوند) . برای آشنائی عملی با مدل فوق ، در ادامه یک نمونه مثال ساده و در عین حال کاربردی را با یکدیگر دنبال می نمائیم .

مثال : ایجاد یک صفحه مبتنی بر Ajax با تمرکز بر روی پتانسیل های سمت سرویس دهنده فریمورک

Ajax ASP. NET

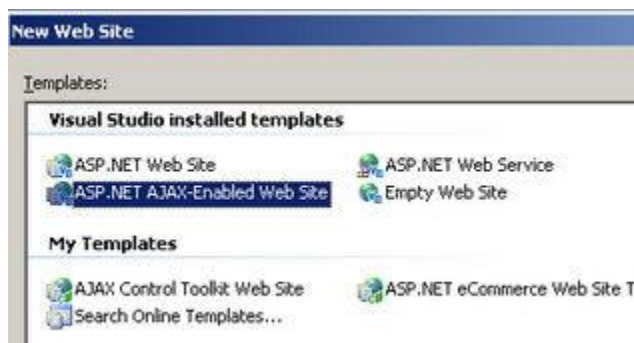
در این مثال می خواهیم تعداد مقالاتی را که بر روی سایت سخا روش و در هر یک از گروه های مختلف منتشر شده است ، به اطلاع ملاقات کنندگان سایت برسانیم . برای سادگی کار ، فرض می شود که تعداد مقالات منتشر شده بر روی ساعت از طریق بانک اطلاعاتی بازبایی نخواهد شد و در مقابل از یک کلاس با نام Maghalat برای بازبایی تعداد مقالات منتشر شده در هر گروه استفاده خواهیم کرد . کلاس فوق دارای صرفاً یک متد با GetNumberOfMaghalat است که وظیفه آن برگرداندن تعداد مقالات منتشر شده در هر گروه است . پس از آشنائی اولیه با صورت مسئله ، مراحل زیر را برای پیاده سازی یک صفحه وب مبتنی بر Ajax با محوریت سرویس دهنده ، دنبال می نمائیم .

مرحله اول : ایجاد سایت

اولین مرحله در پیاده سازی هر نوع برنامه وب مبتنی بر ASP. NET ، ایجاد وب سایت اولیه است . بدین منظور از

برنامه ویژوال استودیو نسخه های 2005 و یا 2008 استفاده کرده (و یا نسخه Visual Web Developer) و برای وب سایت خود تمپلیت ASP.NET AJAX-Enabled Web Site را انتخاب می کنیم . بدین ترتیب ، یک وب سایت با قابلیت استفاده از اسمبلی ASP.NET AJAX (با نام System.Web.Extensions.dll) از طریق GAC (برگرفته شده از Global Assembly Cache) ایجاد می گردد . این کار همچنین باعث ایجاد یک فایل web.config پیچیده می گردد که شامل تنظیمات اضافه دیگر برای ارتباط با فریمورک ASP.NET AJAX است .

شکل 1 ، نحوه انتخاب تمپلیت ASP.NET AJAX-Enabled Web Site را در زمان ایجاد یک وب سایت نشان می دهد .

شکل 1 : انتخاب تمپلیت ASP.NET AJAX-Enabled Web Site در زمان ایجاد یک وب سایت

مرحله دوم : طراحی و پیاده سازی کلاس Maghalat

Maghalat یک کلاس ساده است که دارای صرفاً یک متد با نام GetNumberOfMaghalat است که گروه مقاله را به عنوان پارامتر ورودی گرفته و تعداد مقالات منتشر شده در آن گروه را برمی گرداند . بدین منظور از یک ساختار Select Case استفاده شده است تا بر اساس مقدار پارامتر ورودی ، یک عدد را بطور ایستا برگرداند (برای سادگی کار نام گروه مقاله و تعداد آن مستقیماً در کد درج شده اند) .

شکل 2 ، ساختار کلاس Maghalat را نشان می دهد .

شکل 2 : ساختار کلاس Maghalat

کد زیر ، کلاس فوق به همراه متد مربوطه را نشان می دهد .

```

کلاس Maghalat.VB
Public Class Maghalat

```

```

Public Shared Function GetNumberOfMaghalat(ByVal
ArticleGroup As String) As Integer
Dim Count As Integer = 0
Select Case ArticleGroup
    Case "Software"
        Count = 11
    Case "Hardware"
        Count = 12
    Case "Security"
        Count = 13
    Case "Network"
        Count = 14
    Case "other"
        Count = 15
End Select
GetNumberOfMaghalat = Count
End Function
End Class

```

مرحله سوم : ایجاد یک صفحه وب ASP.NET

در زمان ایجاد وب سایت ، بطور اتوماتیک یک صفحه Default.aspx نیز ایجاد می گردد . کد اولیه این صفحه به صورت زیر است .

```

<%@ Page Language="VB" AutoEventWireup="true" %>
<!DOCTYPE html PUBLIC "-//W3C//DTD XHTML 1.1//EN"
"http://www.w3.org/TR/xhtml11/DTD/xhtml11.dtd">
<html xmlns="http://www.w3.org/1999/xhtml" dir="rtl">
<head runat="server">
    <title>شماره یک تست</title>
</head>
<body>
    <form id="form1" runat="server">
        <asp:ScriptManager ID="ScriptManager1" runat="server" />
        <div>
        </div>
    </form>

```

```
</body>
</html>
```

تنها تفاوت صفحه فوق با سایر صفحات Default.aspx ایجاد شده توسط ویژوال استودیو ، اضافه شدن کنترل Ajax ScriptManager است . همانگونه که قبلا" اشاره گردید ، کنترل فوق به عنوان مغز متفکر یک صفحه مبتنی بر Ajax ایفای وظیفه می نماید . کنترل فوق ، مسئولیت توزیع کدهای سمت سرویس گیرنده برای مرورگر و مدیریت بهنگام سازی جزئی (نه تمامی صفحه) صفحه را برعهده دارد .

پس از ایجاد اولیه صفحه وب ، از کنترل های دیگری برای طراحی بخش رابط کاربر متناسب با خواسته های موجود استفاده می کنیم . در این مثال خاص از یک کنترل ListBox جهت نمایش گروه مقاله با قابلیت AutoPostBack و یک کنترل Label به منظور نمایش نتایج استفاده شده است .

```
<%@ Page Language="VB" AutoEventWireup="true" %>
<!DOCTYPE html PUBLIC "-//W3C//DTD XHTML 1.1//EN"
"http://www.w3.org/TR/xhtml11/DTD/xhtml11.dtd">
<html xmlns="http://www.w3.org/1999/xhtml" dir="rtl">
<head runat="server">
  <title> شماره یک تست </title>
</head>
<body>
  <form id="form1" runat="server">
    <asp:ScriptManager ID="ScriptManager1" runat="server" />
    <div style="text-align: center">
      <table>
        <tr>
          <td colspan="3">
            <strong>&nbsp; Ajax یک صفحه وب مبتنی بر ایجاد<br />
            (( ASP.NET پیاده سازی با محوریت پتانسیل های سمت سرویس دهنده فریمورک ))
            Ajax )) </strong>
          <br />
        </td>
      </tr>
      <tr>
        <td style="width: 150px">
          لطفا" یک گروه مقاله را انتخاب نمائید
        </td>
        <td align="right" colspan="2" dir="rtl">
```

```

<asp:ListBox ID="ArticleGroup" runat="server"
AutoPostBack="True" Font-Names="Tahoma"
Font-Size="Small" ForeColor="#C04000">
    <asp:ListItem> نرم افزار </asp:ListItem>
    <asp:ListItem> سخت افزار </asp:ListItem>
    <asp:ListItem> امنیت اطلاعات </asp:ListItem>
    <asp:ListItem> شبکه </asp:ListItem>
    <asp:ListItem> سایر </asp:ListItem>
</asp:ListBox></td>
</tr>
<tr>
    <td style="width: 150px"> </td>
    <td style="width: 100px"> </td>
    <td style="width: 131px"> </td>
</tr>
<tr>
    <td colspan="3" style="height: 18px">
        <asp:Label ID="LblFinalResult" runat="server" Font-
Names="Tahoma" Font-Size="Small"
        ForeColor="Black" Text="Label"></asp:Label></td>
    </tr>
</table>
</span>
</div>
</form>
</body>
</html>

```

از `ListBox` برای نمایش لیست گروه مقالات استفاده شده است . مقدار خصلت `AutoPostBack` کنترل فوق ، `True` در نظر گرفته شده است تا بلافاصله پس از انتخاب یکی از آیتم های موجود در لیست ، یک `PostBack` به سمت سرور ارسال دهنده تحقق یابد . این کار از طریق رویداد `SelectedIndexChanged` محقق خواهد شد که متعاقب آن رویتین `ArticleGroup_SelectedIndexChanged` فراخوانده می شود . در انتهای صفحه از یک کنترل `Label` استفاده شده است تا به کمک آن بتوان نتایج را در خروجی نمایش داد .

از طریق کد نوشته شده در رویتین `ArticleGroup_SelectedIndexChanged` ، انتخاب کاربر تشخیص و متد مربوط به کلاس `maghalat` صدا زده می شود تا پس از برگرداندن نتایج ، حاصل کار از طریق کنترل `Label` نمایش داده شود . کد رویتین `ArticleGroup_SelectedIndexChanged` در جدول زیر نشان داده شده است .


```

<ContentTemplate >
    <asp:ListBox ID="ArticleGroup" runat="server" AutoPostBack="True"
Font-Names="Tahoma"
        Font-Size="Small" ForeColor="#C04000">
        <asp:ListItem> نرم افزار </asp:ListItem>
        <asp:ListItem> سخت افزار </asp:ListItem>
        <asp:ListItem> امنیت اطلاعات </asp:ListItem>
        <asp:ListItem> شبکه </asp:ListItem>
        <asp:ListItem> سایر </asp:ListItem>
    </asp:ListBox></td>
</tr>
<tr>
    <td style="width: 150px"> </td>
    <td style="width: 100px"> </td>
    <td style="width: 131px"> </td>
</tr>
<tr>
    <td colspan="3" style="height: 18px">
        <asp:Label ID="LbfFinalResult" runat="server" Font-
Names="Tahoma" Font-Size="Small"
            ForeColor="Black" Text="Label"></asp:Label></td>
</tr>
</ContentTemplate>
</asp:UpdatePanel>
...

```

به صورت پیش فرض ، محتویات موجود بین تگ ContentTemplate مربوط به کنترل UpdatePanel در زمان بروز یک postback غیرهمزمان بطور اتوماتیک بهنگام خواهند شد. Postback فوق بطور غیرهمزمان اتفاق می افتد و رفتار آن با postback عادی متفاوت است . (در postback عادی ، یک درخواست برای سرویس دهنده ارسال می گردد تا پس از انجام پردازش های ضروری در سمت سرویس دهنده ، رابط کاربر جدید برای مرورگر ارسال گردد) . و اما یک سوال مهم که ممکن است در ذهن شما مطرح شده باشد . یک postback غیرهمزمان چیست ؟ اکثر پیاده کنندگان برنامه های وب به کمک فناوری ASP.NET صرفاً با یک نوع postback آشنا می باشند . با بکارگیری UpdatePanel ، صفحه روال طبیعی حیات خود را طی می نماید ، ولی PostBack به عنوان یک postBack غیرهمزمان شناخته می شود . که در آن از روش های هوشمندانه تری استفاده می گردد و صفحه با مدلی متفاوت تر در حین چرخه حیات خود پردازش می گردد .

در ادامه ، همزمان با اجرای صفحه و انتخاب یک گروه مقاله ، بخش رابط کاربر بطور اتوماتیک و بدون نیاز به بازخوانی

کامل صفحه بهنگام خواهد شد . بطور خلاصه ، با اضافه کردن یک مجموعه اندک از کنترل های سرویس دهنده بر روی صفحه ، از بازخوانی مجدد تمامی صفحه ممانعت بعمل آمده و همچنین در تعامل کاربو با برنامه وقفه ای ایجاد نخواهد شد .

مرحله پنجم : بهینه سازی خروجی و ضرورت استفاده از کنترل UpdateProgress

در صورتی که با یک خط سرعت پائین برنامه فوق اجراء گردد ، مشاهده خواهیم کرد که زمان نسبتاً زیادی بطول خواهد انجامید تا نتایج نمایش داده شود . این موضوع (تاخیر محسوس در مشاهده خروجی کار) باعث می شود کاربری که برنامه را اجراء کرده است ، نگران عملکرد صحیح برنامه باشد و اینگونه برداشت کند که برنامه دچار اختلال شده است .

قبل از معرفی Ajax ، برای صفحاتی که بازخوانی مجدد می گردیدند از علامتی استفاده می شد که کاربران متوجه این موضوع می شدند که فرآیندی در حال انجام است و یا درخواست آنان مورد پذیرش قرار گرفته شده است . هم اینک با توقف postback طبیعی ، کاربران متوجه این موضوع نمی شوند که عملیاتی در شرف انجام است تا این که فرآیند مورد نظر به اتمام برسد (از علامتی برای نشان دادن این که فرآیندی در حال انجام است ، استفاده نمی شود) . در چنین مواردی ، کاربران نیازمند یک فیدبک دیداری (ویژوال) هستند تا نسبت به انجام یک فرآیند در پس زمینه آگاه گردند .

کنترل UpdateProgress یک راه حل جهت مشکل فوق را ارائه می نماید . هدف کنترل فوق ، نشان دادن یک نشانه دیداری به کاربران در زمان بروز یک postback غیرهمزمان است . بدین منظور می توان کد زیر را به انتهای صفحه اضافه نمود .

```
<asp:UpdateProgress ID="UpdateProgress1" runat="server">
  <ProgressTemplate >
     ... بارگذاری در حال
  </ProgressTemplate>
</asp:UpdateProgress>
```

پس از اجراء برنامه (با لحاظ کردن کنترل UpdateProgress) ، پس از انتخاب یک گروه مقاله توسط کاربر یک نشانه دیداری نمایش داده خواهد شد . شکل 4 ، خروجی برنامه را به همراه نشانه دیداری نشان می دهد .

فریمورک ASP. NET Ajax آشنا شدیم . بدین منظور یک نمونه مثال ساده را بررسی کردیم که در آن از کنترل های UpdatePanel و UpdateProgress به منظور نشان دادن قابلیت Ajax در صفحات ASP.NET استفاده شده بود . در بخش بعد با نحوه ایجاد یک صفحه مبتنی بر Ajax با تمرکز بر روی پتانسیل های سمت سرویس گیرنده فریمورک ASP. NET Ajax ، آشنا خواهیم شد .